

Veiledning om videregående opplæring for NAV-veiledere

Utviklet i Vestfold og Telemark

Formålet med samarbeidet

Formålet med denne samarbeidsmodellen er å styrke kartleggingen og veiledningen av arbeidssøkere i fylket som ønsker å starte i eller fullføre videregående opplæring og å støtte NAV-veilederne i denne prosessen. Samtidig gir modellen fylkeskommunen bedre forståelse for hva NAV kan bidra med når det gjelder livsopphold og oppfølging av arbeidssøkeren. Dette bidrar til mer forutsigbare rammer for brukeren og bedre muligheter for å lykkes i utdanningsløpet. At begge organisasjoner samarbeider om dette blir særlig viktig med fullføringsreformen, som legger større vekt på individuelt tilpassede opplæringsløp.

Å kartlegge arbeidssøkernes kompetanse og muligheter innen videregående opplæring er en utfordring for veiledere i NAV. Fagområdet er komplekst, og de individuelle sakene er svært ulike. Veileder i NAV har ulik kompetanse og kunnskap om muligheter og opptakskrav innenfor videregående opplæring og har vanligvis ikke dybdekunnskap om temaet. Tilsvarende mangler veiledere i fylkeskommunen dybdekunnskap om NAVs arbeid.

Samarbeidsmodellen i korte trekk

I denne samarbeidsmodellen oppretter NAV og fylkeskommunen en **telefonlinje** der NAV-veileder kan ringe sammen med arbeidssøker til dedikerte rådgivere i fylkeskommunen for å få vite mer om mulighetene innenfor videregående opplæring. I tillegg omfatter samarbeidsmodellen **fysiske workshops** fylkeskommunen og NAV holder i felleskap på alle lokale NAV-kontor i fylket. I workshopene får NAV-veilederne lik og god informasjon om telefonlinjen, om fylkeskommunenes arbeid innen videregående opplæring, hvilke muligheter de tilbyr og hvordan de kan finne mer informasjon.

Målgruppe

Målgruppe for modellen er arbeidssøkere og personer med nedsatt arbeidsevne fra 19 år og oppover som:

- ikke har påbegynt videregående opplæring
- har avbrutt eller har delvis fullført videregående opplæring
- har fullført og bestått videregående opplæring, men trenger rekvalifisering
- har videregående opplæring fra utlandet som ikke er godkjent i Norge.

19 år er satt som nedre «aldersgrense» med tanke på endringene i fullføringsreformen som vil gi rett til videregående opplæring for voksne ned til 19 år (i dag 25 år).

Bakgrunn for valg av modell

Det er i dag en del dialog i enkeltsaker mellom NAV-veiledere og rådgivere i fylkeskommunen. Kompetansen til veiledere i NAV om videregående opplæring er imidlertid variabel, og det er vanskelig for NAV-veiledere å ha oversikt over alle muligheter innen videregående opplæring, herunder opplæringstilbud og mulighet for realkompetansevurdering. Samtidig er det flere arbeidssøkere som kan ha nytte av veiledning om disse mulighetene før de søker opplæring. Mangel på slik veiledning kan føre til at brukere ikke søker seg til videregående opplæring eller at de ikke får kartlagt tidligere kompetanse.

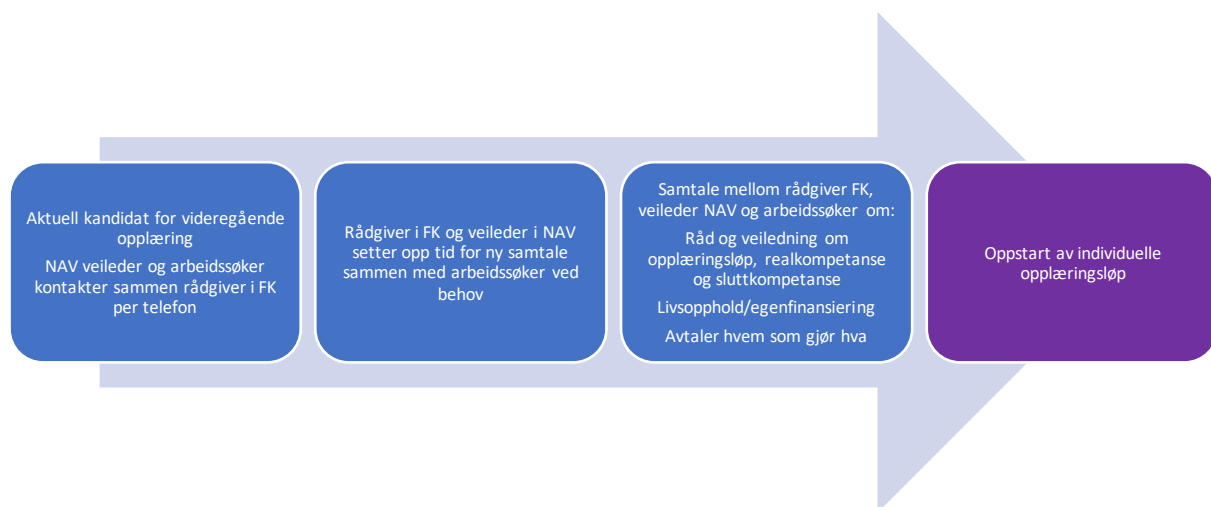
Telefonlinjen er etablert for å systematisere dialogen mellom NAV-veiledere og rådgivere i fylkeskommunen om videregående opplæring. Rådgiver i fylkeskommunen kan fort kartlegge hvilke muligheter som finnes, og hvor lang tid utdanningsløp som kan passe for arbeidssøkeren vil ta. Dersom brukeren har utdanning av nyere dato er utdanningshistorikken til den enkelte arbeidssøker som regel enkelt tilgjengelig slik at rådgiver i fylkeskommunen raskt kan gjøre nødvendige avklaringer.

Formålet er å forenkle og forbedre veiledningen om videregående opplæring og den kartleggingen som NAV-veiledere i den forbindelse gjør av arbeidssøkere. Det kan i sin tur bidra til at flere arbeidssøker kommer inn i et opplæringsløp, og at de kommer raskere inn i et slikt løp.

I denne samarbeidsmodellen inngår også fysiske workshops ved alle lokale NAV-kontorer i fylket, som NAV og fylkeskommunen holder i fellesskap. Agenda for workshopene er å presentere telefonlinjen, oppfordre veilederne til å bruke den og samtidig informere om fylkeskommunens arbeid og tilbud innenfor videregående opplæring. Workshopene skal gi bedre forståelse for opplæringssektoren blant NAV-veilederne og senke terskelen for å ta kontakt med fylkeskommunen om videregående opplæring.

Brukerreisen

Modellen under viser gangen i samarbeidsmodellen for arbeidssøkerne.

NAV veileder ringer sammen med arbeidssøker til rådgivere i fylkeskommunen med utgangspunkt i arbeidssøker sin situasjon. Fylkeskommunen har totalt tre dedikerte rådgivere som betjener disse

telefonene. Av hensynet til brukermedvirkning bør dialogen mellom NAV-veileder og rådgiver i fylkeskommunen foregå sammen med arbeidssøker.

Det skal være lav terskel for å ta kontakt med rådgiverne i fylkeskommunen og kort responstid. Arbeidssøker trenger ikke nødvendigvis være motivert for å ta utdanning akkurat nå, men er interessert i å få vite hvilke veier som er mulige innenfor videregående opplæring. Erfaringen fra Vestfold og Telemark er at en slik åpen tilnærming til trekantsamtale ofte skaper motivasjon hos arbeidssøker for et utdanningsløp.

Enkeltsakene NAV veilederne og arbeidssøkerne ringer inn om kan for eksempel handle om fag som mangler, opplæringstilbudet i fylket, realkompetansevurdering, læreplass eller de ulike veiene til fagbrev. Ved behov avtaler partene ny samtale som kan være på telefon, teams eller fysisk. Rådgiverne i fylkeskommunen har tett kontakt med og kobler på rådgivere i fagopplæring og karrieresentre der det er behov for det. I trekantsamtalene får arbeidssøker ytterligere veiledning om sine muligheter i videregående opplæring.

De blå boksene i modellen ovenfor illustrerer samarbeidsmodellen i den formen fylkene kan søke om midler til i prøve ut. Målet er at flere starter i individuelle opplæringsløp (illustrert som lilla boks) og etter hvert kommer i arbeid. Gode ordninger for å følge opp dem som starter i slike løp er avgjørende for at de klarer å gjennomføre, men det hører til neste fase og omfattes ikke av dette tiltaket.

Resultatkjede

Figuren under fremstiller modellen som en logisk resultatkjede:

Utfordringsbilde	Tiltak	Aktiviteter	Resultater	Effekter
<p>Det er vanskelig for NAV-veiledere å ha oversikt over alle muligheter innen videregående opplæring, og gi god veiledning til brukere om videregående opplæring</p>	<p>Modellen er et systematisk samarbeid mellom NAV-veiledere og rådgivere i fylkeskommunen om å gi individuell kartlegging og rådgivning om videregående opplæring til brukere i NAV.</p> <p>I modellen inngår et lavterskel tilbud om betjent «rådgivningstelefon» for NAV-veiledere. Tre personer i FK betjener telefonen.</p>	<p>Workshops blant NAV-veiledere</p> <p>NAV-veileder avklarer at kandidat er aktuell for VGO</p> <p>NAV-veileder og kandidat kontakter rådgiver i FK per telefon</p> <p>Rådgiver og NAV-veileder setter opp et felles møte med kandidaten ved behov</p> <p>Samtale mellom NAV-veileder, kandidat og rådgiver.</p>	<p>Arbeidssøkere får god veiledning om mulighetene i fag- og yrkesopplæring, herunder realkompetansevurdering</p>	<p>Arbeidssøkere kommer raskere inn i opplæring</p> <p>Flere arbeidssøkere får et opplæringsløp tilpasset sin kompetanse</p> <p>Flere arbeidssøkere oppnår fagbrev</p>

NAV og fylkeskommunen i Vestfold og Telemark har sammen utviklet et enkelt rapporteringsverktøy/skjema i excel som gjør at de kan følge bruken av modellen og hva slags type henvendelser som kommer. Totalt kom det 180 telefonhenvendelser fra NAV veiledere med

arbeidssøkere i første tertial 2023 og antallet henvendelser har vært økende. NAV-ansatte gir tilbakemeldinger om at dette er et etterlenget og nyttig verktøy i oppfølging av arbeidssøkere.

Organisering av samarbeidet

Vestfold og Telemark har hatt en arbeidsgruppe bestående av to rådgivere i Fylkeskommunen og to utdanningskoordinatorer fra NAV. Denne gruppa har sammen sørget for lederforankring av prosjektet, rigget telefonlinjen, utviklet informasjonsmateriell og avholdt workshops.

For å sikre god lederforankring har prosjektgruppa hatt innlegg på ledersamlinger, avdelingsledermøter og enhetsledermøter i både NAV og fylkeskommunen. Disse presentasjonene har fortrinnsvis vært på fysiske møter og med minst én representant fra hver organisasjon.

I workshops på lokale NAV-kontorer har også minst to deltagere fra arbeidsgruppa stilt hver gang og alltid minst én fra NAV og minst én fra fylkeskommunen. Arbeidsgruppa har brukt samme presentasjon med små lokale tilpasninger på hver workshop for å sikre at alle får lik informasjon. Workshopene har vært på om lag én time og innholdet har vært:

- Presentasjon av samarbeidsmodellen med telefonlinje
- Aktuelle tall over antall personer tilknyttet kontoret uten fullført videregående utdanning
- Presentasjon av arbeidsgruppa og veiledere man treffer på telefon
- Målgruppe for tiltaket
- Muligheter i videregående opplæring for voksne i fylkeskommunen
- Fullføringsreformen
- Informasjon om opplæringstilbudet, realkompetansevurdering, ulike veier til fag-/svennebrev, eksamen, vitnemål- og kompetansebevis
- Modulstrukturert opplæring
- Refleksjons- og caseoppgaver

Fylkeskommunen har i tillegg satt av ressurser til rådgivere som er tilgjengelig for NAV veilederne og aktuelle arbeidssøkere de følger opp. I Vestfold og Telemark er ressursene opprettet ved de tre voksenopplæringssentrene til fylkeskommunen; Kompetansebyggeren, Skogmo videregående skole og Notodden Ressurssenter. Rådgiverne som betjener telefonlinjen, har deltatt på workshops der det er hensiktsmessig. De har også ansvar for å løpende loggføre alle henvendelser som kommer i det nevnte rapporteringsskjemaet. Arbeidsgruppa har hatt løpende kontakt med disse rådgiverne og i tillegg hatt to faste møter i året for nødvendige avklaringer og status i arbeidet.

Roller, ansvar og oppgaver i samarbeidet

Fylkeskommunen		NAV	
Ressurs/rolle	Ansvar/arbeidsoppgaver	Ressurs/rolle	Ansvar/arbeidsoppgaver
To medlemmer i arbeidsgruppe	Utvikle informasjonsmaterieil til workshop Holde lokal workshops Avtale innlegg på ledermøter i egen organisasjon Holde løpende kontakt med veiledere som besvarer telefonlinja for nødvendige avklaringer, inkludert to faste møtepunkter i året.	To medlemmer i arbeidsgruppe	Utvikle informasjonsmaterieil til workshop Holde lokal workshops Avtale innlegg på ledermøter i egen organisasjon Holde løpende kontakt med veiledere som besvarer telefonlinja for nødvendige avklaringer, inkludert to faste møtepunkter i året. Avtale tid og sted for workshops ved lokale NAV-kontor med lokal leder
Rådgiver(e) til telefonlinje	Betjene telefonlinje Sette opp møte med egnet ansatt ved behov Registrere samtaler som kommer inn i enkelt kartleggingsskjema Stille på workshops ved behov		

I tillegg til disse definerte arbeidsoppgavene og rollene har både NAV og fylkeskommunen vært særlig bevisste på å invitere hverandre med på eksisterende arenaer, seminarer og planleggingsmøter der det er relevant.

Vestfold og Telemark har først gjennomført tiltaket i pilotkommunene Skien og Larvik, og deretter utvidet samarbeidet til alle NAV-kontorer i Vestfold og Telemark. I samarbeidet har begge organisasjoner gjort en rekke grep for å fremme samhandling. De viktigste er:

- ◆ God lederforankring i begge organisasjoner
- ◆ Definert prosjektgruppe som samarbeider tett og har tydelig eierskap til modellen
- ◆ Fysiske workshops
- ◆ Tett oppfølging og rask respons ved spørsmål fra begge organisasjoner

Finansiering/ressurser

Prosjektet krever at fylkeskommunen setter av noe ressurser til å betjene telefonene som kommer fra NAV-veiledere. I Vestfold og Telemark har det ikke vært nødvendig å øremerke egne stillinger til dette, men ressursentrene der disse veilederne er ansatt har blitt styrket litt. Fylkeskommunen følger med på pågangen av telefoner og utvider ressursene ved behov.

Arbeidsgruppa i Vestfold vektlegger betydningen av å ha engasjerte medarbeidere som ser verdien av prosjektet, har mulighet til å sette av tid, og har en definert rolle. En må derfor kunne frikjøpe noe av arbeidstiden til disse medarbeiderne eller på andre måter gi dem rammer for å kunne bruke tid på nødvendig koordinering og avklaringer, å delta på møter, workshops og reiser i forbindelse med workshops.

Denne samarbeidsmodellen krever også noe midler til reisevirksomhet i forbindelse med lederforankring og workshops.

Kjerneelementer i modellen

Følgende elementer er å regne som «kjerneelementer», det vil si at de må inngå i en utprøving:

- Fylkeskommunen må opprette en **telefonlinje** der NAV-veiledere kan ringe, sammen med arbeidssøker, til dedikerte rådgivere i fylkeskommunen for å få vite mer om mulighetene til vedkommende innenfor videregående opplæring.
- Det må være mulig for rådgiver i fylkeskommunen og veileder i NAV å sette opp tid for ny samtale sammen med arbeidssøker ved behov
- NAV og fylkeskommunen må gjennomføre fysiske **workshops** i felleskap på lokale NAV-kontor i fylket. I workshopene får NAV-veilederne lik og god informasjon om telefonlinjen, om fylkeskommunenes arbeid innen videregående opplæring, hvilke muligheter de tilbyr og hvordan de kan finne mer informasjon.